

Een loofhut in advent

Christus Triumfatorkerk, zondag 29 november 2020

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Exodus 13: 13-14 en Johannes 8:12-19

Orgel/vleugel: Arie Kraaijeveld

Ouderling: Miriam Busse

Diaken: Elly Grethe-Aling

Zang: Miriam Busse

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'De nacht loopt ten einde' (Lied 460: 1, 2 en 3)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de Zondag we zingen Psalm 25: 1 en 2
- Kyriegebed
- Kyrielied 'Zal er ooit een dag van vrede' (Lied 462: 1, 2, 4 en 6)
- Advent - aansteken eerste Adventskaars
- Kaarsenliedje: Lied van het licht (Uit de bundel Zitten of opstaan, deel 2, lied 14)
(<https://www.youtube.com/watch?v=BLbT0yaircQ>)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed
 - Gesprek: Licht
 - Filmpje van de Zandtovenaar: <https://vimeo.com/468171096>
- Schriftlezing: Exodus 13: 13-14
- Lied: 'Gij zijt het licht van God gegeven' (Lied 653: 4)
- Schriftlezing: Johannes 8:12-19
- Lied 'O Christus, ons van God gegeven' (Lied 653: 7)
- Preek

Het zal u bij de lezing zojuist waarschijnlijk niet zijn opgevallen, maar de hoofdstukken 7 en 8 uit het Evangelie volgens Johannes staan in het teken van het Loofhuttenfeest.

Jezus is naar de tempel in Jeruzalem afgereisd om daar het loofhutten feest mee te vieren. Zo staat aan het begin van Johannes 7.

Het Loofhuttenfeest – het is een oogstfeest, een feest van de herfst. Dit jaar werd het in de synagogen en joodse gezinnen wereldwijd gevierd in de eerste week van oktober. Het gaat vooraf aan Channoeka, het joodse lichtfeest, vergelijkbaar met ons kerstfeest.

En daarom kunnen we, denk ik, via het Loofhuttenfeest ook iets leren van wat advent is.

Daarom eerst iets over het Loofhuttenfeest:

Het komt voort uit het verhaal van Exodus. Na de ontsnapping uit de slavernij in Egypte zwierven de Hebreërs veertig jaren lang door de woestijn. Zij wachtten op het ogenblik waarop zij de tien geboden van God zouden ontvangen en op het moment dat ze er rijp voor zouden zijn om het Beloofde Land binnen te gaan. Veertig jaar trokken ze rond in de woestijn. En omdat zij

van de ene plaats naar de andere zwierven, hadden ze niets aan een permanent huis. In plaats daarvan leefden de Hebreërs veertig jaren lang in tijdelijke hutten, die zij *sukkot* noemden. Sukkot betekent hutten. En het plaatsje sukot vanwaar ze vertrokken de woestijn in heet zo omdat aartsvader Jacob daar ooit ook al zijn hutten bouwde (Gen. 33: 17). De Israëlieten braken hun boeltje op toen ze van Sukkot naar Etam trokken – op de rand van de woestijn.

Deze sukot, deze loofhutten konden gemakkelijk worden gebouwd en even gemakkelijk weer worden afgebroken.

Toen Israëlieten het Beloofde Land binnenkwamen, werden de meesten van hen boer. In de tijd van de oogst gingen zij naar de velden om te oogsten. Omdat de velden ver van hun huizen lagen en er alleen maar ezels en paarden werden gebruikt voor het vervoer, woonden de mensen gedurende de hele oogsttijd op de velden. Om zichzelf te beschermen tegen de felle zon overdag en tegen de kou en de wind 's nachts, bouwden de boeren opnieuw een hutje, een *Soeka*.

Zo is ook het Loofhuttenfeest ontstaan als oogstfeest.

En zo wordt het feest nog steeds gevierd. Joodse gelovigen verlaten hun geriefelijke huizen en acht dagen lang wonen zij in tijdelijke hutten die geen echte daken of deuren hebben. Zij eten en soms slapen zij zelfs in hun soeka en dan denken ze aan verre voorouders die door de woestijn zwierven en hoe zij later hun oogsten binnenhaalden en God bedankten.

De hutten worden overal gebouwd, in achtertuintjes, op terrassen, op daken. Ze zijn van hout en doek en zij worden versierd met gezellige platen en slingers; er hangen ook vruchten, wat aan de oogst herinnert. En wat heel belangrijk is – juist ook voor ons verhaal van vandaag en voor onze adventstijd: de daken van de sukot zijn gewoonlijk van hooi of van twijgen van de bomen, zodat 's nachts de sterren er doorheen kijken, en overdag de zon zichtbaar is...

Dat doorzichtige dak, dat maakte het mogelijk voor het volk van Israël om God te zien. Als ze 's nachts in hun tentje lagen en door de takken van de hut keken zagen ze het licht van God. Die als een vuurzuil voor hen uitging, die in een vuurkolom 's nacht de wacht hield over zijn volk.

En nu, nu is Jezus in de tempel in Jeruzalem. En hij viert met zijn geloofsgenoten Sukkot, het Loofhuttenfeest. Het is het feest van het uitzien naar het licht. Van het tussen de takken speuren naar God. Daarom is het Loofhuttenfeest ook een feest van verwachting. De verwachting van een nieuw bestaan. Voor de Israëlieten in de woestijn een nieuwe bestaan in het Land van Melk en Honing. Voor de vele joodse gelovigen in de diaspora de verwachting op een nieuw bestaan bij de tempel in Jeruzalem, en voor de joden in de tijd van Jezus het feest van de verwachting van de messias. Van het aanbreken van het Koninkrijk.

Acht dagen duurt het feest. Op de eerste dag van het feest werden er op het voorhof van de tempel vier grote gouden kandelaars met honderden lichtjes. Heel het tempelcomplex heel Jeruzalem baadde in het licht.

En daar in het voorhof van de tempel. In het felle licht van de kandelaars staat Jezus op dit moment als hij zegt: "Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft."

Het is voor iedereen duidelijk wat Jezus hiermee bedoelt. Jezus zegt dat hij de vuurkolom is, dat hij het licht van God is dat de weg wijst. Je hoeft hem maar te volgen en je wordt uit de woestijn van je leven geleid naar het beloofde land. *Wie mij volgt wandelt nooit meer in duisternis.*

Prachtig hoe Johannes hier de betekenis van Jezus voor ons duidelijk maakt. Hij is het licht dat richting geeft. Alles wat Israël de eeuwen door aan goddelijk licht heeft beleefd en in het Loofhuttenfeest heeft gevierd, ziet Johannes in Jezus samenkomen. Opnieuw heeft God 'Er zij licht' geroepen. En in Jezus is Gods licht gekomen en de duisternis heeft het niet in zijn macht kregen.

Maar je moet het wel zien.

Je moet er wel aan durven.

Dat vertelt dit verhaal ook.

Want de Farizeeën zien alleen maar duisternis. Zij zijn verstrikt in hun eigen gelijk. Zij missen het zicht op het licht. Zij hebben een loofhut met een hermetisch gesloten dak. Ze zijn zo vol van hun eigen gelijk, of van hun eigen zorgen, of zitten zo vast aan hun eigen zekerheden, dat de flexibiliteit eruit is. Hun hutje is een stenen huis geworden, stevig vastgemetseld op een betonnen fundering. De beweging is eruit. En hun dak is water dicht. Er ligt geen dakpan scheef. En zo zijn ze het zicht op God kwijt geraakt.

Het gaat dus niet om het feest en alle festiviteiten, maar het gaat om waar het naar verwijst: leven

met God. En Jezus spreekt namens God en hoort bij God (Johannes 7:16-17, 24, 29, 33). Jezus weet hoeveel er fout gaat in het leven van mensen en hoe gemakkelijk mensen elkaar veroordelen. Daarom zegt Jezus: jullie hebben Mij nodig. Ik wil jullie helpen om in het licht te leven. Met andere woorden: in vrede met God en met elkaar. Ik wil je niet veroordelen (vers 15), maar bevrijden en je mijn licht en liefde geven.

Dat is wat we vieren met Kerst en dat is waar we ons nu op voorbereiden.

Hoe houden we zicht op Jezus.

Hoe houden we de verbinding met God.

Is het dak boven ons heeft inmiddels ook stevig verankerd wen potdicht, of komt er nog licht door. Hebben we nog contact me anderen. Durven we ons nog laten verrassen. Zijn we nog flexibel om het ook nog eens anders te doen, of te bezien? Of is dat eng en kiezen we liever voor vastigheid, stabiliteit status quo...

Het gaat om leven met de dag. Om kwetsbaar durven zijn. Om te weten – opnieuw dat je afhankelijk bent. Van de opbrengsten schepping, van elkaar, van God.

Het dwingt je om terug te keren naar de basis. Wat heb ik eigenlijk allemaal wel niet ontvangen? Is het wel zo vanzelfsprekend?

Zo'n crisis als vandaag de dag. Het zet alles op zijn kop. Het werpt je op je zelf terug. Je spreekt minder mensen. Je verliest je baan. Je mag een ander niet meer aanraken.

Maar het verplicht je, ons ook om nieuwe wegen te gaan. Om creatief te worden. Om andere momenten van ontmoeting te bedenken. Om in het duister dat ons over valt licht te zoeken en elkaar erop te wijzen. Door de kieren in het dak heen te wijzen op het licht, dat ons voorgaat.

Dat ons wijst naar het Koninkrijk, en naar de koning die eraan komt.

Het dwingt ons flexibel te zijn – te worden.

En mee te bewegen.

Ons dak wordt steeds doorzichtiger. Het wordt steeds lichter.

Amen

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied: 'Zoekend naar licht, hier in het duister' (Lied: 1005: 1 en 5)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"